

«Всупереч». Прем'єра у Києві



Сцена з вистави «Всупереч». Режисер Антон Меженін. Театр «Драміком», Дніпро.

24 лютого, у річницю повномасштабного вторгнення росії в Україну, актори Дніпровського театру драми і комедії («Драміком») зіграли на сцені Національного театру ім. Лесі Українки в Києві виставу на одну дію «Всупереч» за текстами українських драматургів – Ірини Гарець, Ігоря Білиця, Людмили Тимошенко, Марини Смілянець, Ніни Захоженко (реж. Антон Меженін). Вистава відображає події сьогодення та минулого, поєднує документалістику, сучасну драматургію, ігровий та пластичний театри (хореограф Євген Карякін). «Ідеться про все, що ми пережили під час Революції Гідності, впродовж усієї російсько-української війни, що відчуваємо з 24 лютого й за що вже 400 років бореться наш український народ, – зазначають у театрі. – Проєкт глибоко й точно артикулює досвід війни, обстоювання власної незалежності та свободи». Вистава повертає нас до найзнаковіших подій та епізодів цієї війни з її героями й символами й, усупереч ворожим планам, спонукає жити, боротися та перемагати. «Драміком» – це театр, який позбувся російськомовного минулого. За час війни випустив п'ять прем'єр, три з них – за сучасною українською драматургією.

Сценарій як основа вистави

У Кропивницькому влаштували спільні читання п'єси «Заборонений» про Василя Стуса два театри: Кіровоградський ім. Марка Кропивницького та Херсонський ім. Миколи Куліша. Автори – Сергій Дзюба та Артемій Кірсанов – адаптували свій сценарій для сценічного втілення. У п'єсі показано не тільки життя поета, а й особливості дисидентського руху 1960–1970-х років. Режисер-постановник вистави – Сергій Павлюк.

Онлайн-виставка Держархіву України до 100-річчя «Березолію»

У нинішній, надзвичайно важкий для всієї країни час, за ініціативи Державної архівної служби України, низка провідних вітчизняних архівних установ презентувала нову онлайн-виставку «До 100-ї річниці від дня створення театру «Березіль»». До її реалізації долучилося 12 архівів. Масштабна діяльність колективу театру, їхні гастролі в багатьох містах зумовили наявність в архівах більшості регіонів України документальних джерел, що прямо чи опосередковано стосуються «Березолію». Цінні архівні джерела про створення і діяльність театру, листування і статті Леся Курбаса про завдання і шляхи його розвитку, стенограми виступів акторів і керівників установи, афіші вистав – це віхи непростого, відносно короткого, проте надзвичайно насиченого і динамічного життя «Березолію». Серед презентованих – низка інформативних документів про походження, характер, переконання, новаторську театральну методіку Леся Курбаса. У вітчизняних архівах відклалися спогади понад 300 осіб (акторів, учнів, колег, театрознавців) про нього і методи його роботи. Понад сто архівних джерел відтворюють дух цього важливого періоду в історії української культури, а також допомагають переосмислити життєвий і творчий шлях Леся Курбаса.

Судовий процес між Центром Олександра Довженка і Держкіно України

Кілька судових засідань через дії Держкіно переносилися, перетворюючи українське судочинство на фарс. «Реформа» Держкіно, на переконання спільноти численних культурних інституцій, – це прагнення знищити Центр Олександра Довженка, тобто кіноархів. Це може здатися неймовірним, але Держкіно повторює дії більшовиків під час евакуації з Києва кіноспадщини восени 1941 року, коли влада наказала півки з українськими фільмами 1920-х років викинути у Дніпро (щоб не дісталися ворогам), а не везти на Схід, щоб зберегти. А ось думка Олега Шульги, актора і офіцера ЗСУ, який воює на фронті. «Насправді я дуже поверхово знаю про передумови і причини розформування Центру. Та я

розумію, що ті, хто це робить, або свідомі антиукраїнські агенти, або абсолютні ідіоти. І я не знаю, як подібні ситуації в майбутньому будуть вирішуватись. Бо, перебуваючи на фронті, помічаю, що моє бачення ходів вирішення суспільно важливих проблем змінюється. Я-от собі думаю: а що буде, якщо просто набити морду? Зрозуміло, що є різні цивілізовані варіанти, і мені не хочеться зраджувати вектор руху до правового суспільства, в якому я хочу, щоб жили мої діти. Але, може, ми вже загралися?

Взагалі, культурна політика та ідеологія – це надважлива тема. Я б дуже хотів, щоб частину сил країна сфокусувала саме в цьому напрямку. Бо для мене дуже символічною подією було, коли росіяни розбомбили музей Сквороди. Це абсолютно визначило їхню позицію щодо української культури – вони нищитимуть будь-який український культурний осередок. І нам надважливо працювати на збереження українських культурних цінностей»¹.

Боротьба за національне обличчя українського кіно триває. 29.03.23 відбулося останнє підготовче засідання щодо скасування наказу про реорганізацію Довженко-Центру. Суд підтримав усі клопотання з боку Центру, зокрема, про отримання повної інформації щодо діяльності сумнівної інституції «Наукового центру кінематографії». 2 і 4 травня відбулися чергові судові засідання. Представники Держкіно продовжували заперечувати, що Довженко-Центр є фільмофондом і півки в його колекції потребують особливого зберігання. Через їх вимогу підтвердити дослідження Довженко-Центром кіноспадщини і долучити до справи листа МКІП щодо культурних цінностей у засіданні зроблено перерву до 6 червня.

Документальний фільм Аделіни Борець профінансує «Єврімаж»

Фільм «Квіти України» українсько-польської режисерки-дебютанки Аделіни Борець став одним із чотирьох європейських документальних проєктів, що здо-

¹ Олег Шульга, позивний «Бандерас»: «Війна і вся катастрофа, що з нами діється, це переродження». 22.12.2022. <https://kurs.if.ua/article/oleg-shulga-pozyvnyj-banderas/>